

Двое лішнія, трэці - праз меру.

Памяці Алены

Дзеючыя асобы:

Лена - 35 гадоў

Аляксей - 34 гады

Нейка - 40 гадоў

Бабуля - 86 гадоў

Мадэратар - мужчына сяродніх гадоў

Пралог.

Мадэратар. Ну, вось вам, як прынада: два голыя цельцы заблыталіся ў гумцы ад стрынгаў або... Атрутнае зелле - падарунак педэраста... Ха, калі б толькі хвароба галавы...

Сцэна 1.

Пакой. Лена, Аляксей.

Аляксей. Неяк яно...

Лена. Што?

Аляксей. Хм...

Лена. Убачыў німб вакол святога месца?..

Аляксей. У цябе там заціснута ўсё... Ці проста я занадта слабы...

Лена. Лёшачкін, ты не хвалойся. Ты, галоўнае, не хвалойся.

Аляксей. Прабач...

Лена. З табой усё ў парадку. Я ж казалы, што не трэба... што табе не спадабаецца...

Падай торбачку, калі ласка.

Аляксей. Што гэта? Валакардын?

Лена. Не. Але гэта таксама добры сродак для разбітых сэрцаў. "Поперс" называюцца.

Аляксей. Нарката нейкая?

Лена. Не зусім. Хутчэй лекі.

Аляксей. Як гэта прымаюць? П'юць?

Лена. Не. Проста адкаркоўваеш слоічак і ўдыхаеш. Носам.

Аляксей. А які прыход? Як ад травы?

Лена. Не, па-іншаму. Расслабляешся мацней, становішся вясёлым.

Аляксей. Доўга трымае?

Лена. Хвілін пятнаццаць-дваццаць. Будзеш? Добра, давай спачатку я паспрабую, а ты будзеш глядзець. Мне трэба. Ой...

Аляксей. Нос апякла?

Лена. Так. Ёсць трошкі.

Аляксей. Ты цяпер з гэтай дрэнню мне бацьку нагадала.

Лена. Ммм? Тата ласаваўся "Поперсам"?

Аляксей. Не. Воцатнай эсэнцыяй.

Лена. Навошта? Яна ж пахне жудасна. Жудасна!

Аляксей. А ён яе не нюхаў, ён яе піў.

Лена. О, божа! Тата экстрэмал? Эйсід-дрынкер?

Аляксей. Што дрынкер, дык тое так. Адзін раз ледзь зусім у кіслаце не распусціўся. Я сплю сабе спакойна, нікога не чапаю, раптам - крык з калідора, а потым хрып такі і пырханне. Падскокваю, бачу гэтага фацэта з бутэлькай, у якой мама эсэнцыю трымала. Наогул гэта з-пад гарэлкі бутэлька была, але мама туды эсэнцыю наліла і паставіла ў каморку, у гаспадарчую шафу. А ён знайшоў, вырашыў, што ад яго гарэлку хаваюць, і прысмактаўся. Добры глыток зрабіў.

Лена. Гэта так эсэнцыяльна! Ах-ах-а!..

Аляксей. Табе смешна.

Лена. Даруй, гэта не я, гэта "Поперс" смяецца.

Аляксей. Карацей, я ў паніцы. Гэта ж смерць! Хрыпіць, сапе, паветра ротам хапае. Я да тэлефона, хуткую выклікаць, а ён падыходзіць, па клавiшах - плясь! Паказвае: "не трэба!" Ну, я плюнуў, хочаш паміраць - памірай!

Лена. Паміраць з такім агідным смакам у роце... Жах! І як ён потым?

Аляксей. Ну, тыдні два размаўляць не мог, звязкі спаліў. Хадзіў, стагнаў. Потым усё прайшло, голас вярнуўся.

Лена. А дзе ваша мама была? Што ваша мама?

Аляксей. Яны тады ўжо разыйшліся. Мама ў бабулі з дзядулем была. Карацей, не бачыла гэтага алка-цырка.

Лена. Самотны Лёшачкін і самотны кіслы тата.

Аляксей. Добра, давай сваю эсэнцыю, я таксама паспрабую. Ох...

Лена. Ну, як? Як вам гэтыя духі-хі-хі?

Аляксей. Ой, кроў да галавы прылівае.

Лена. Вось бачыце, Аляксей, зараз у вас таксама хвароба галавы! Ха-ха-ха...

Аляксей. Адкуль гэта ў цябе?

Лена. Вава Катастрофа з Галандыі прывёз. Там у клубах прадаецца, каб паслабіць... хм, хм, паслабіць трыбухі-хі-хі-хі...

Аляксей. Я так і думаў, што гэта ад тваіх гомікаў.

Лена. Яны цудоўныя.

Аляксей. І дзе ты іх знаходзіш?

Лена. Гэта яшчэ з тых часоў, калі я ў "Розных-роўных" працавала. Мае сябры. Ну-у... Можна не трэба? Аляксей, чаму вы без гэтага не можаце?

Аляксей. Таму што ў мяне хвароба галавы, ха-ха-ха.

Лена. Ха-ха-ха... Ну, добра, толькі нядоўга, а то я хутка стамляюся, згода?..

Сцэна 2.

Кафэ. Лена, Аляксей, за суседнім столікам Мадэратар і Нейкая. Мадэратар чытае газету.

Лена. Ну, як? Нарэшце спатолілі свой голад? Вы так захапіліся паглыннаннем, што я пачынаю сумаваць... Аляксей, мне пасуюць гэтыя фіалЭтавыя калготкі? Я не чую кампліментаў...

Аляксей. Так, бажЭсцвенны колер! "Гематома Тоталь"! Таксама Вава прывёз? Ці прывезла?

Лена. Аляксей, вы нязносны!

Аляксей. Хутчэй бянтэжліва-здзеклівы.

Лена. Вось вы смяецца, а Вава, між іншым, цяпер у дэпрэсіі. Яны з сябрам вырашылі разыйсціся.

Аляксей. А што здарылася? "Поперс" больш не штырыць?

Лена. Фу!.. Вава хоча ўсынавіць дзіця. З'ехаць за мяжу, афіцыйна аформіць шлюб і ўсынавіць дзіця.

Аляксей. І што перашкаджае?

Лена. Яго сябар супраць. Кажа, што не хоча з'езджаць, але мне здаецца, што яму проста дзіця не патрэбнае.

Аляксей. А Ваве патрэбнае?

Лена. Часта разумееш важнасць некаторых рэчаў менавіта тады, калі яны для цябе недасягальныя. Любоў памерлых родных, напрыклад.

Аляксей. Ага. Або адсутнасць мезенца на назе. Кшталту ў жыцці не патрэбен, а без яго непрыгожа - ва ўсіх ёсць, а ў цябе няма. Вось як бы ты адчувала сябе без мезенца ў прыстойным грамадстве?

Лена. Я бы сабе новы адгадавала. У мяне рэгенерацыя добрая.

Аляксей. Як у яшчаркі?

Лена. Як у гідры.

Мадэратар. "У запарку на ўскрайку гораду пасяліліся людзі".

Нейкая. Чаму ты лічыш, што ўвесь свет супраць цябе? Чаму нікому не давяраеш?

Мадэратар. "Трое неведомых напалі на неапазнанага".

Нейкая. Ты і мне не верыш ... Адкуль у табе гэты страх? Баішся мець зносіны з людзьмі, нешта рабіць разам ... Ты баішся жыць? Жыць з людзьмі? ..

Мадэратар. "Пацукі вылечылі жанчыну ад боязі вышыні".

Аляксей. Алена, невытлумачальным чынам у цябе атрымоўваецца уздымаць мне настрой. Да гэтага часу не магу зразумець, у чым фокус. Калі так пойдзе і далей, то я што, павінен буду палюбіць жыццё?!..

Лена. Я ўжо не люблю. У жыцці шмат чорнага, захаваць святло могуць не ўсе. Я не магу.

Аляксей. Ну, вось, узровень трагізму стаў зашкальваць. У цябе што-небудзь здарылася?

Лена. Яго жонка мне ў каментых гадасці напісала, так крыўдна!

Аляксей. А-а-а, ты пра гэтага прыгажуна ў шапцы-пеўніку?

Лена. Я іх павіншавала з нараджэннем дзіцяці, лайкнула фотадымак. А яна - такое...

Аляксей. Не трэба было наогул да яе на старонку заходзіць. Забудзься.

Лена. Ён раней быў такі смешны. Я яго навучыла касцюмы насіць. І гальштукі. У тэатр яго выпягвала. А потым гэтая маладая гопніца з'явілася...

Аляксей. Я табе кажу, не думай пра гэта.

Лена. Добра, хай будуць шчаслівыя. На вякі вечныя, амін!

Аляксей. Амін.

Мадэратар. "Бусел запатрабаваў адкат за дзіця!"

Нейка. Мне страшна з табой. Мы нібыта адарваныя ад усяго свету. У нас не будзе сям'і. Яе проста не можа быць. З табой.

Мадэратар. "Да атлусцення прыводзіць лішак лішняй вагі".

Нейка. Аляксей, спыні гэта! Я больш не магу так!..

Мадэратар. "Навукоўцы выявілі канец свету".

Аляксей. Лена, чаму вы разбегліся?

Лена. Ён, як большасць мужчын, хацеў наладзіць дзетавытворчасць. А я не падыходжу для гэтага, не падыходжу.

Аляксей. Ты дзяцей не любіш? Ці гэта з-за здароўя?

Лена. Проста планеты ня сталі ў шэраг. Я была не гатовая. І наогул, Аляксей, што за пытанні? Я не хачу пра гэта гаварыць, давайце лепш што-небудзь яшчэ заможам. Якія-небудзь макароны, або фаршаваныя сцеблы пальмы асаі, усё што заўгодна. Афіцыянтка!..

Сцэна 3.

Тэлефон, Лена, Аляксей.

Лена. Алё.

Аляксей. Ну, нарэшце! Як ты? Так доўга на тэлефанаванні не адказвала...

Лена. Я не магла адказаць. А як вы, сябар мой шчыры?

Аляксей. Выдатна. З нецярпеннем чакаю дня, калі ўбачу абяцаную "дасканалую Алену", хоць хіба можна быць больш дасканалай?..

Лена. Можна. Не разбітай, уважлівай, добрай, пазітыўнай.

Аляксей. Вам дазваляецца быць і разбітай, і няўважлівай, і непазітыўнай.

Лена. Гэта ўсё праз гармоны.

Аляксей. Якія гармоны?

Лена. Мне пачалі калоць гармоны.

Аляксей. Лена, што ў цябе ўсё-ткі са здароўем?

Лена. Аляксей, ну, вы ж ведаеце - у мяне хвароба галавы... Лячэнне заўсёды праз абвастрэнне праходзіць, потым усё наладзіцца. Усё будзе добра.

Аляксей. Ну, ты б мне хоць напісала, куды ты прапала, каб я не хваляваўся.

Лена. Ад гармонаў моцна характар псуецца. Не хачу нікога бачыць і чуць.

Аляксей. Радасць мая, а твае гармоны ня заразныя? А то ў мяне гарманальны выбух нейкі... Спрабую сублімаваць Інтэрнэтам ...

Лена. Аляксей, вы блядзь.

Аляксей. Што?..

Лена. Вы кажаце як блядзь. Заляцаецца па-блядзку. І робіце па-блядзку. Тады ў клубе: запрасілі нейкіх дзяўчынак, пасадзілі побач са мной і сталі падлашчвацца. Мне гэта непрыемна, разумеце?

Аляксей. Прабач. Я не думаў, што гэта цябе параніць. Прабач.

Лена. Прабачаю.

Аляксей. Ты цяпер сябе лепш адчуваеш?

Лена. Так. Толькі цяпер ад кропельніцы рукі сінія.

Аляксей. Колер рук будзе гарманічна глядзецца з колерам тваіх фіюлЭтовых калготак.

Лена. Жах! Раскажыце лепш пра сябе. Як ваш гурт? Запісалі якія-небудзь новыя песні?

Аляксей. А, ніфіга не запісалі. Нават не падрыхтаваліся нармальна з-за гэтых алкашоў. Учора басіст з гітарыстам забухалі, толькі паўгадзіны гралі, пакуль яны яшчэ па струнах траплялі.

Лена. У вашых музыкаў целы непаслухмяныя. Яны хочуць граць, а целы іх не слухаюцца і бухаюць. З целама бывае цяжка справіцца. Вы даўно ўжо альбом запісваеце?

Аляксей. Другі год.

Лена. Я не разбіраюся ў вашых музычных справах, гэта нармальна або доўга?... Ай, не важна, усё роўна не спыняйцеся, стварайце!

Аляксей. Куды ж я падзенуся ... Натхняй мяне, мой анёл! Калі я цябе змагу ўбачыць?

Лена. Хутка. Я спадзяюся, хутка.

Сцэна 4.

Лена, Аляксей, Мадэратар, Нейкая, Бабуля.

Лена. Ну, вось вы і ўбачылі дасканалую Алену. З палачкай. Як я вам?

Аляксей. Палачка толькі дадае табе шарму.

Лена. Шарм інваліда.

Аляксей. У мяне ёсць знаёмы, ён робіць класныя кіёчкі, трэба будзе ў яго кій для цябе замовіць.

Лена. Праўда? Ён можа зрабіць кій? Для мяне трэба моцнае дрэва, надзейнае апірышча.

Аляксей. Зробіць, вядома. Самы моцны.

Лена. Добра. А то, ведаеце, мой механізм руху часам трохкі заядае трохкі.

Аляксей. Ну, па табе не бачна. Выглядаеш надзвычайна!

Лена. Так, трасуся па звычцы.

Аляксей. Ха!.. Ты ўжо выйшла на працу? Як твой Цэнтр? Дзеткі?

Лена. Дзеткі ... Аляксей, давайце гуляць. Я ведаю адну змрочную гульню. Называецца «Жудасная праўда». Трэба па чарзе патрошку распавядаць пра сябе якую-небудзь жудасную праўду... Ну, слабо?

Аляксей. Не, чаму? Не слабо. Толькі навошта гэта?

Лена. Не пытайцеся, Аляксей. Проста скажыце, гуляеце?

Аляксей. Давай паспрабуем.

Лена. Добра. Тады я пачну. Самая свежая жудасная праўда: дзецям у нашым Цэнтры не патрэбны псіхалаг. І я не патрэбна. Такая. Я сышла з працы.

Аляксей. Ну, можа яно і да лепшага. Можна што-небудзь іншае пашукаць, на хаце там, або паспрабаваць...

Лена. Я распавяла, цяпер ваша чарга.

Аляксей. Окей. Я мог здзейсніць самагубства яшчэ да свайго нараджэння.

Лена. Ого! Гэта як?

Аляксей. Мама хацела скончыць з сабой, калі была цяжарная.

Лена. Расказвайце.

Аляксей. Мама вучылася ў Інстытуце народнай гаспадаркі. Пазнаёмілася з бацькам. Прыезджыя абодва. Такі раман студэнцкі. Зацяжарыла. Бацька сышоў у адмову. Мама патэлефанавала дадому, а бабуля сказала, каб яна з жыватом дома не паказвалася. Ну, і яшчэ шмат крыўднага ўсякага. У той час дзіця без бацькі - гэта страшная ганьба, асабліва ў правінцыі. І тады мама вырашыла ў інстытуце з акна ўніз скокнуць.

Лена. Гэта летам было ці ўзімку?

Аляксей. Узімку. Яна чаму не скокнула? Акно велізарнае, цяжкае. На зіму яго так запаклявалі, што мама адчыніць адразу не змагла. А пакуль адчыняла - расплакалася і вырашыла яшчэ трохі пажыць.

Лена. Я думаю, яна была ў палітэчку з каўняром з труса. Я ў сваіх на фотаздымках бачыла, тады каўняры з труса насілі. Дакладна. І бацька ваш, значыць, таксама ў шапцы з труса хадзіў. Хадзіў, хадзіў у сваёй трусінай шапцы, а потым раздумаўся і ажаніўся?

Аляксей. Мама адразу яго бацькам ліст напісала. Тыя не адказалі. Тады яна пайшла ў інстытуцкі камсамол. Карацей, бацьку выклікалі ў камітэт камсамола і правялі сур'ёзную тлумачальную працу - прыгразілі, што з ВНУ і з камсамола папруць.

Лена. Аляксей, вы павінны быць удзячныя камсамолу за тое, што нарадзіліся на свет.

Аляксей. Ага, і яшчэ няўменню бацькоў засцерагацца.

Лена. А адкуль вы даведаліся сваю перадагісторыю?

Аляксей. Я яе ледзь не з пялюшак ведаў. Мама расказвала.

Лена. Як вы думаеце, чаму мама з вамі гэтым падзялілася?

Аляксей. Не ведаю. Можа хацела, каб я ведаў, які бацька казёл, і якая яна няшчасная.

Можа проста не было з кім падзяліцца. А можа хацела, каб я ведаў, як яна моцна мяне любіць.

Лена. Алёшанька, а каго ты больш любіш, маму ці тату?

Аляксей. Радзіму, ленінскі камсамол і мільёны савецкіх трусоў, якія загінулі. Усё, я распавёў. Твая чарга.

Лена. У мяне рассеяны склероз. Гэтую праўду я пачула ад доктара, калі мне было 19 гадоў.

Мадэратар. Вы маладая прывабная дзяўчына. Усе вакол зачараваныя вашай прыгажосцю! А потым - бах! Чамусьці ў вас пачынаюць дрыжаць рукі. Людзі навокал заўважаюць, што ў вас яшчэ і галава трасецца. Ага-а-а ... Спатканне прыйдзеца адмяніць. А хутка пра хлопцаў наогул думаць перастанеш! Далей-болей: ідзеш па вуліцы, ногі зачэпліваюцца

адна за адну, ты падаеш. Без чужой дапамогі ўстаць не можаш. Забудзь пра танцы, галубка!

Нейкая. Якое агіднае падзенне! А яшчэ ж зусім маладая...

Бабуля. У-у-у, напілася з самога ранку! Так і будзеш пад загародай да самай смерці валяцца, п'яніца!

Мадэратар. Спадары і спадарыні, спяшайцеся бачыць - Рассеяны склероз! Хранічнае захворванне, пры якім пашкоджваецца міелінавая абалонка нярэжных валокнаў галаўнога і спіннага мозгу. Рассеяны склероз ўзнікае ў маладым і сярэднім узросце (15 - 30 гадоў). Сігналы з мозгу паступаюць у органы са спазненнем. Ты губляеш кантроль над сваім целам. Паступова адключаецца мозг. Надыходзіць поўны параліч. У 40-50 гадоў хворы памірае. Прычына ўзнікнення захворвання дакладна не высветлена. Хвароба невылечная.

Лена. Ну, як? Я вас шакавала?

Аляксей. Я пра нешта такое думаў. У інтэрнэце гугліў ...

Лена. І што вам пра мяне Інтэрнэт распавёў?

Аляксей. Ну, я дыягназ дакладна не ведаў ...

Лена. Цяпер ведаеце. Будзеце ставіцца да мяне з клопатам, як да развалюшкі. Так даглядаюць за рарытэтнай машынай, якая распадаецца на часткі.

Аляксей. Мо якія-небудзь лекі патрэбныя? Я магу дапамагчы, ты толькі ...

Лена. Мне нічога не трэба, бацькі дапамагаюць. Цяпер буду пенсію атрымліваць. Я пайшла на інваліднасць. Перад вамі пенсіянерка, Аляксей.

Аляксей. Усім бы пенсіянеркам так выглядаць. Ты...

Лена. Аляксей, не трэба. Не трэба мяне шкадаваць. Мне гэта непрыемна.

Аляксей. Прабач ... Слухай, я калі ў Інтэрнэце бадзяўся, там пісалі пра рассеяны склероз... Накшталт таго, што ёсць нейкі вядомы дацэнт, у дзевятай бальніцы кансультуе. Я знайду. Запісаць цябе да яго на прыём?

Лена. Так? Можна запісацца на прыём?

Аляксей. Вядома.

Лена. Добра. Гэта добра.

Аляксей. Так, сапраўды, ён там пастаянна кансультацыі дае. Навука не стаіць на месцы, можа якія-небудзь новыя лекі параіць. Табе абавязкова трэба будзе схадзіць.

Лена. Калі ён добры лекар, я буду яго слухацца. Усё выконваць. Падпарадкаюся ўладзе медыцыны.

Аляксей. Я ўсё даведаюся. Вось толькі на выходных трэба да бабулі зганяць, вярнуся і дазнаюся...

Сцэна 5.

Бальніца. Нейкая ў халаце мядсястры. Аляксей, Бабуля. Бабуля нерухома ляжыць на бальнічным ложку.

Аляксей. Скажыце, як яе стан?

Нейкая. Стабільны. Пачала казаць, людзей пазнаваць. Нядаўна папрасіла, каб я радыё ўключыла. Яна тут адна ляжыць, радыё ўвесь дзень працуе. А што? Я не супраць, ёй ляжаць не так сумна.

Аляксей. Дзякуй. Вось, я прынёс тое, што вы прасілі.

Нейкая. Добра. Толькі вы нядоўга.

Сыходзіць.

Аляксей. Бабуля, вітаю! Гэта я, Алёша, твой унук.

Бабуля. Здраствуйця.

Аляксей. Як сябе адчуваеш сёння?

Бабуля. Добра. Толькі цела падмянілі, устаць не магу. У гэтым годзе бульбы пасадзіла і буракоў, скоро ўбіраць трэба, а я тут ляжу. І дапамогі няма, мальцы паспіваліся. А ты ці п'ешь?

Аляксей. Не, не п'ю.

Бабуля. Эта добра... Можа ты, сыноч, ведаеш, гдзе можна тулавішча здаровае наняць? Я сваё патраціла, а рабіць жа трэба...

Аляксей. Бабуля...

Бабуля. У мяне грошы ёсць. У хаце спратаныя. Ты мне адразу спадабаўся, як толькі зайшоў. Дапамагі мне тулавішча новае наняць, а то гэная дохтарка мяне не разумее. Я скажу дзе грошы.

Аляксей. Бабуля, ты сама яшчэ бегаць будзеш. Вось паляжыш, падгояць цябе.

Бабуля. Не знаю, дзе тыя мальцы падзеліся, я адна ўвесь час. Хто там Звяздоне без мяне дасць? І каты ешчо... А твае сыны ці прыедуць па бульбу?

Аляксей. Не, бабуля, у мяне дзяцей няма.

Бабуля. Ты адзін? А цібе ці можна аднаму на вуліцу хадзіць?

Аляксей. Можна. Пакуль яшчэ па вуліцы хадзіць не забаранілі. Калі, вядома, адзін ходзіш.

Бабуля. Семья принадлежит к важнейшим общественным ценностям и является социальной необходимостью, обусловленной потребностью общества в физическом и духовном воспроизводстве населения.

Аляксей. Бабуля, ты чаго?.. Ты чаго гэта?..

Бабуля. Нада карову даіць, Звяздонюшка мая. Гдзе карова? Гдзе мая карова?!

Аляксей. Бабуля, мы ў бальніцы, тут няма каровы. Я твой унук, Лёша. Ты мяне зусім не памятаеш? У цябе быў сын Валодзя. Я сын Валодзі. Памятаеш Валодзю?

Бабуля. Быў малец, у арміі служыў, потым у школу яго аддалі ў раён. Я ў горад усё пасылкі атпраўляла. І сала і паляндрвіцы. А з горада ніхто ня прыяжджае. Можна ў абідзе, што я мала атпраўляла? Можна яшчэ чаго хоча?

Аляксей. Бабуля, ты сына любіла?..

Бабуля. Малец добры, кагда сенакос - дапамога. Ён у школе вучыцца. Дапамогі няма, усё адна... А цяпер і цела забралі...

Аляксей. Бабуля, тата памёр. Твой сын памёр. Ад гарэлкі. Мы яго яшчэ вясной пахавалі.

Бабуля. Нада катам малако даць. І Звяздоне... Нікога ня бачу: ні катой, ані каровы. Ты Звяздоню ня бачыў? Гдзе ўсе маі падзеліся? Пуста...

Сцэна 6.

Тэлефон. Лена, Аляксей, Мадэратар, Нейкая, Бабуля.

Аляксей. Алё. Алё.

Лена. Як вы, мой сябар душэўны?

Аляксей. Прывітанне. Зноў па начах не спіцца? Пра што медытуем?

Лена. Аляксей, вы толькі не думайце, што я вар'ятка... Я хачу ад цябе дзіця.

Аляксей. Што?..

Лена. Ты не хвалюйся, ад цябе нічога не трэба. Ён будзе жыць у нас, бацькі мне дапамогуць, мы яго самі выхаваем. Мне трэба нарадзіць. Пры маёй хваробе можна. Нават кажуць, што роды дапамагаюць...

Аляксей. Ух...

Лена. Лічыш мяне дурніцай?..

Аляксей. Не, проста дзіўна так... нечакана.

Лена. Так? Разумею... Я нешта не тое кажу. Аляксей, прабачце мяне. Забудзем гэтую размову.

Аляксей. Лена, пачакай, я проста разгубіўся адразу. Слухай, гэта ж генетычна перадаецца, захворванне. Дзіця можа хворым нарадзіцца.

Лена. Гэта ўсё не даказана, толькі здагадкі. Ніхто не ведае дакладна.

Аляксей. Ну, тады можа лепш не рызыкаваць?..

Лена. Можа быць. Да пабачэння.

Аляксей. Лена, пачакай, пачакай!.. Я пакуль не паспеў у бальніцу з'ездзіць. Але на гэтым тыдні дакладна цябе запішу да лекара, дацэнта. Ён там часта прымае. І кім абавязкова займуся.

Лена. Мне ўжо не кій патрэбны, а інвалідны вазок, ха-ха-ха...

Аляксей. Не, ну навошта ты так.

Лена. А як? Як?.. Аляксей, прабачце мяне за гэта тэлефанаванне. Гэта зноў гармоны.

Аляксей. Лена, ты толькі, калі ласка, не хвалойся, добра? Як твае сябры? Наведваюць цябе?

Лена. Ужо не. Вава ўсё-ткі з'ехаў з сябрам у Еўропу. Цяпер ад іх толькі мэйлы атрымліваю.

Аляксей. Вось бачыш, у цябе столькі сяброў, усе цябе любяць, ты патрэбна людзям.

Лена. Я стамілася. Мой бляклы свет можна запоўніць толькі мною ж. Страшна...

Мадэратар. Слабыя ногі і рукі, правы бок нашмат слабей левага...

Лена. Я нават не магу смс даслаць...

Мадэратар. Болі ў пазваночніку... мацней у шыйным адзеле ...

Лена. Усё знямела... нават твар і сківіцы...

Мадэратар. Моцная спастыка ў паясніцы і ў нагах пры выпростванні.

Лена. Хаджу, за сцены трымаюся. Калі адпускаяю, дык падаю адразу, перад вачыма ўсё трасецца. Трасуцца рукі ўвесь час ...

Аляксей. Я нават трохі табе зайздросчу. У вас сям'я. Бацькі пра цябе клапацяцца, дапамагаюць. Брат таксама.

Лена. Не зайздросціце. Гэта толькі звонку здаецца. Не ўсё так гладка. Нават зусім не гладка.

Аляксей. Так? Ну, не ведаю. У нас з бацькам наогул быў жак.

Лена. Чаму мама ад яго не сышла, калі яшчэ маладая была?

Аляксей. Я пытаўся. Яна пра гэта думала, але не адважылася.

Бабуля. Куды б мы з табой дзеліся? Жыць няма дзе, зарабляла я мала. Ды і шкада было чалавека, я ж калісьці яго кахала.

Аляксей. З бабуляй таксама... Нібыта адна кроў, а я за ўсё жыццё бачыў яе толькі некалькі разоў. У дзяцінстве. Яна да нас не прыязджала ніколі... Зараз быццам павінна быць шкада, а на самой справе... Ну, так, шкада, але як чужога чалавека, старонняга. Не атрымліваецца па-іншаму. Не ўмею.

Лена. Нічога. У вас яшчэ будзе час. Вы навучыцеся. Навучыцеся, я ведаю.

Аляксей. Лена вырашыла выйсці з палаты на бальнічны падворак, каб пабыць на свежым паветры. Яна не хацела нікому паказаць сваю слабасць і папрасіла, каб я не трымаў яе нават за руку. Пры выхадзе з дзвярэй бальніцы Лена зачэпілася нагой за парог і ўпала. "Зараз, зараз паднімемся... Што ж гэта? Як жа так?.. "

Бабуля. Пахаванне было ўчора. Я толькі сама дазналася. Ніякіх падрабязнасцяў пакуль няма. Варыянтаў два. Мне здаецца, ці па сваёй хваробе, ці нешта сама з сабой зрабіла ...

Нейкая. Добры дзень, Аляксей. У мяне мала інфармацыі на гэты конт. Наогул там у апошні час неяк ўсё дзіўна было - спачатку яна проста ў бальніцы ляжала, потым адтуль збегла, сядзела на лецішчы. Потым з лецішча збегла да Галі. Потым тая яе вярнула. Потым у псіхіятрычную яе паклалі. Адтуль яна таксама збегла. Потым жыла з мамай на лецішчы. З лецішча ў нядзелю кудысьці зноў збегла, да вечара яе сваякі шукалі, а потым казалі, што памерла.

Бабуля. Ведаю дакладна, што здарылася гэта 6 верасня, на лецішчы. А бацькоў цяпер сапраўды лепш не турбаваць. З мамай зусім дрэнна, яе павезлі кудысьці ў вёску і прасілі пакуль не трывожыць.

Нейкая. ... Быў званок, у чэрвені... апошнія словы праз рыданні - я жыць хачу... ператэлефанавала ёй, не зняла трубку... ніколі больш не зняла, бачыла, што я тэлефаную і толькі перадавала праз сяброў, што сама набярэ... але... ведала, што я адгаварыць змагу... пытанне сыходу мы з ёй даўно абмяркоўвалі, я ёй распавядала, як бы я зрабіла ... ну, у мяне было мора, катэр, шмат віскі ... ў яе было возера... які паскудны свет! Чаму ён так, вось ён, чаму не быў побач? Яна толькі аб адным прасіла - ёй дзіця было патрэбна. Гэта надзея была. А гэты спалохаўся, спермы сваёй каштоўнай пашкадаваў!

Бабуля. Ты ж чула, хвароба па спадчыне перадаецца. Навошта яшчэ аднаго інваліда на свет вырабляць? Каб чалавек потым усё жыццё пакутаваў?

Нейкая. Ды ён, вядома, не кахаў яе, вось і ўсё. Самых элементарных рэчаў не зрабіў, нават да доктара не схадзіў. А цяпер будзе ліць кракадзілавыя слёзы, яшчэ песеньку якую-небудзь пра гэта напіша. Трагічную. Цьфу!

Аляксей. Зараз, зараз паднімемся ... Што ж гэта? Як жа так?..

Бабуля. Або яна яго не кахала.

Нейкая. Пры чым тут каханне? Ну, пры чым тут каханне? Трэба быць побач з чалавекам, калі яму дрэнна, вось і ўсё.

Бабуля. Можа яна як раз не хацела, каб ён бачыў яе ў такім дрэнным стане? Не хацела быць клопатам, тэлефон адключала.

Нейкая. Значыць, ён павінен быў гэта зразумець, паспрабаваць з роднымі яе звязацца, неяк дзейнічаць, аб'яднацца, быць разам!

Аляксей. Я ж тады тэлефанаваў, некалькі разоў тэлефанаваў! Думаў, зноў знікла, потым сама аб'явіцца. Як раней... Як даведацца, твой чалавек, не твой? У мяне было так з адной. Паверыш, што твой чалавек, а потым: "мы з табой чужыя, я больш так не магу...". Дзіця... Што я змагу яму даць? Я сам не ведаю, што я раблю тут, у гэтым ... А тут яшчэ адно цельца ...

Мадэратар. Эксперты вызначылі: "Святое сямейства" - падробка! Двое лішніх, трэці - праз меру.

Лена. Нічога. У вас яшчэ будзе час. Вы навучыцеся. Навучыцеся, я ведаю.

Зацямненне.

leha4icanos@gmail.com

верасень 2013 г. – чэрвень – лістапад 2014 г.

Пераклад Алесі Скапінцавай чэрвень 2015 г.